

15- Selefîlik ile selef âlimlerinin yolu birbirinden uzaktır

Selefîler gerçekten selef âlimlerinin yolu üzere midir? Selef nedir? halef nedir? Bu dersimizde bundan bahsedeceğiz.

Kardeşlerim, hicri takvime göre ilk üç asırda yaşayan âlimlere “selef âlimleri” denir. Zaten sözlük anlamı itibarıyla selef “önceden yaşayan”, “daha önce gelen” anlamındadır. Üçüncü asırdan sonra yaşayan âlimlere de “halef âlimleri” denir. Sözlük anlamı itibarıyla halef “sonradan gelen” demektir.

Selef ve halef âlimleri, müteşabih ayetleri anlama hususunda farklı bir yol takip etmişlerdir. Şöyle ki:

Selef âlimleri müteşabih ayetleri izah etmemiş, ayetin zahiri manasından Allah’ı tenzih etmiş ve hakiki manasını Allah’ın ilmine havale etmiştir. Mesela “Allah Arş’a oturdu.” ayeti hakkında şöyle demişlerdir:

— Allah oturmaktan münezzehtir. Zira ezelde Allah varken ne Arş vardı ne de mekân... Mekândan münezzehe olan Allah’ın daha sonra mekâna muhtaç olması düşünülemez. Biz Allah’ı oturmaktan tenzih eder ve bu ayetin manasını Allah’ın ilmine havale ederiz. Allah’ın muradı neyse ona da iman ederiz.

İşte selef âlimleri “Allah Arş’a oturdu.” ayeti hakkında böyle demişler. Diğer müteşabih ayetler hakkındaki sözleri de budur. Onların müteşabih ayetleri izah etmemesinin sebebi, hata yapıp ayete yanlış mana verme korkularıdır.

Daha sonra gelen halef âlimleri ise bu ayetleri izah etmek zorunda kalmışlardır. Çünkü Mutezile gibi, Müşebbihe gibi, Mücessime gibi batıl mezhepler ortaya çıkmış, bu ayetleri delil gösterip Allah’ı cisimleştirmeye, Allah’a aza ve uzuv atfedip insana benzetmeye başlamışlar. Halef uleması da -mecburiyet tahtında- onların bu yanlış fikirlerinden ümmet-i Muhammed’i muhafaza etmek için müteşabih ayetleri Arap dili ve usulüne göre izah etmişler

Bu kısa bilgilendirmeden sonra, şimdi geldik meselemiz olan, günümüzün Selefîleri ve Selefîlik ile selef âlimlerinin yolunun farkına:

Selefîlik ile selef âlimlerinin yolu birbirinden o kadar uzaktır ki biri yerde diğeri göktedir. Biri doğuda diğeri batıdadır. İsimlere aldanmayın. Bu onların kendilerini farklı bir tarzda sunma şeklidir.

Selef âlimleri müteşabih ayetleri izah etmemişler ancak zahiri manasından Allah’ı tenzih etmişler. Hiçbir selef âlimi “Allah’ın Arş’ta oturduğunu” söylememiş. Bırakın söylemeyi, hepsi Allah’ı oturmaktan tenzih etmiş ve Allah’a oturma isnadının küfür olduğunu söylemiş.

Şimdiki Selefiler ise Allah'ın Arş'ta oturduğuna inanıp, bu fikri kabul etmeyenlere kâfir diyor. Selef âlimleri ile Selefilerin yolunun farkını gördünüz mü?

Bu meseleleri bilmeyen de zannediyor ki Seleflik selef âlimlerinin yolu üzere olmaktır.

Hem selefin hem halefin alimlerinin ortak noktası şudur ki; ikisi de Allah'ı haşa arşta oturmaktan, mekân tutmaktan, el, yüz, göz gibi beşeri sıfatlardan tenzih etmişlerdir. Onlara bakan bu tenzihi açıkça görür. Ama bu kendilerine selefi diyen ama selefin ulemasından uzak olanlara bakanlar tenzih yerine ancak teccim yani Allahı cisme benzetmeyi ve teşbihi yani Allah'ı mahluka benzetmeyi açıkça görebilirler.

Soruyoruz:

- Selefiler selef âlimlerinin hangi yolunu takip etmişler?
- Hangi meselede onlara tabi olmuşlar?
- Tevessülde mi tabi olmuşlar?
- Teberrükte mi tabi olmuşlar?
- Müteşabih ayetleri anlamada mı tabi olmuşlar?

Hiçbir meselede tabi olmamışlar! Aralarında bir isim benzerliğinden başka hiçbir benzerlik yoktur. Kendilerini sağlam bir yere dayama çabası onları böyle bir isim bulmaya sevk etmiştir.